

Openbaar Ministerie

College van procureurs-generaal

Parket-Generaal

Postadres: Postbus 20305, 2500 EH Den Haag.

Ministerie van Justitie
Dr. mr. E.M.H. Hirsch Ballin
Postbus 20301
2500 EH 'S-GRAVENHAGE

Bezoekadres:

Prins Clauslaan 16
2595 AJ Den Haag
Telefoon +31 70 33 99 600
Telefax +31 70 33 99 851

Onderdeel	Beleid & Strategie
Datum	29 juni 2010
Ons kenmerk	PaG/B&S/14908
Uw kenmerk	
Bijlage(n)	3
Onderwerp	Eindrapportage Programma Opsporing en Vervolging

Bij beantwoording de datum en ons kenmerk vermelden. Wilt u slechts één zaak in uw brief behandelen.

Geachte heer Hirsch Ballin,

Bijgaand ontvangt u de eindrapportages PVOV van het OM, politie en het NFI. Gedurende 5 jaar zijn genoemde organisaties gestructureerd en doelgericht bezig geweest met de uitvoering en implementatie van de PVOV-maatregelen. Het evaluatierapport van de Schiedammer Parkmoord heeft pijnlijk bloot gelegd dat er bij het OM, politie en het NFI op een aantal punten verbeteringen nodig waren, met name als het gaat om:

- de rolduidelijkheid van OM, politie en NFI in het opsporingsproces;
- de (in- en externe) verslaglegging;
- transparantie en reflectie binnen de organisaties
- kwaliteit en deskundigheid van de medewerkers

Visie

In het Programma Versterking Opsporing en Vervolging (PVOV) is daarom de volgende visie geformuleerd: De rechtsstaat eist dat waarheidsvinding in strafzaken een zorgvuldig en transparant proces is waarbinnen de medewerkers optimaal en professioneel functioneren. De burger moet kunnen vertrouwen op een opsporings- en vervolgingsapparaat dat zodanig is georganiseerd en toegerust dat steeds weer in elke individuele strafzaak alles wordt gedaan om een fout of dwaling te voorkomen. De rol van de officier van justitie is daarbij van groot belang. Hij moet zich ten overstaan van de rechter kunnen verantwoorden voor het werk dat de politie heeft gedaan. Hij moet dan ook een juist evenwicht weten te bewaren tussen waarheidsvinding en rechtsbescherming. Die rol kan hij slechts goed vervullen indien hij over juiste en volledige informatie beschikt om zijn keuzes te kunnen maken en beslissingen te kunnen nemen. Die informatie, zowel voor de verdachte

ontlastende als belastende en afkomstig uit zowel de forensische opsporing als uit de tactische opsporing, ordent hij in een procesdossier dat hij voorlegt aan de rechter.

Die gezagsrol stelt niet alleen hoge eisen aan de deskundigheid van de officier van justitie maar ook aan de politie en het NFI. De officier moet er van uit kunnen gaan dat de uitvoering voldoet aan vastgestelde richtlijnen, protocollen en / of professionele, gevalideerde standaarden en dat de teamleiding en de teamleden gekwalificeerd zijn om (grootschalige) onderzoeken tot een goed resultaat te brengen..

Deze visie is vervolgens vertaald naar concrete maatregelen. De afgelopen vijf jaren is hard gewerkt om de maatregelen in de organisaties te implementeren. De resultaten zijn verwoord in bijgaande rapportages. In vogelvlucht worden onderstaand de belangrijkste resultaten weergegeven.

Rolduidelijkheid

- Heel belangrijk is de TGO-structuur. Geconstateerd wordt dat de sturing en de kwaliteit van zaken op met name TGO-niveau bij de politie aanzienlijk is verbeterd. Er is duidelijk sprake van een betere structurering van de organisatie en het proces opsporingsonderzoek, van een heldere taakverdeling tussen OM en politie, en van meer bewuste en transparante keuzes in het onderzoek. Met de inbreng van de forensisch coördinator in de Vaste Kern Leidinggevenden (VKL) worden tactiek en techniek dicht bij elkaar gebracht. Een goed afgebakende werkrelatie tussen politie en OM is cruciaal. De professionele distantie, die de officier behoort te hebben ten aanzien van het politiewerk, is aangescherpt.
- De samenwerking tussen het NFI, de politie en het OM is verbeterd door de opzet van de Forensische Samenwerking in de Opsporing en de Forensische intake-gesprekken. De verantwoordelijkheden tussen OM en politie enerzijds en het NFI anderzijds zijn helder gecommuniceerd: Politie en OM zijn de opdrachtgevers, het NFI is opdrachtnemer en levert in het algemeen zijn producten volgens afgesproken levertijden.

In- en externe verslaglegging

- De betrokkenheid van de officier van justitie en de parketsecretaris bij de samenstelling van het procesdossier is vergroot. Aan politiezijde zijn de dossiermakers opgeleid en mede door de toegenomen taakvolwassenheid van de dossiermakers en de meer prominente rol van de officier van justitie in de samenstelling van het dossier, is de kwaliteit van de procesdossiers verbeterd;
- Het NFI heeft zijn rapportages onder de loupe genomen en de wijze van rapporteren grondig herzien. De rapporten bevatten nu alle relevante feitelijke informatie zoals de verstrekte opdracht, de wijze waarop stukken van overtuiging zijn aangeleverd, de wijze waarop het onderzoek heeft plaatsgevonden, de overgang van de beschrijving van analyse (meet-) resultaten naar het interpreteren van hypothesen en daar waar mogelijk de bewijswaarde van de conclusies. Tenslotte is binnen het NFI nu geborgd dat wanneer NFI medewerkers operationeel actief zijn op bijvoorbeeld een Plaats Delict de daar verrichte (advies-) werkzaamheden altijd gerapporteerd worden zodat duidelijk is in een eventuele rechtsgang wat het NFI heeft gedaan.

- In grote onderzoeken houden zowel OM als de politie een OM-journaal respectievelijk een afsprakenjournaal bij waarin alle beredeneerde keuzes en gemotiveerde beslissingen van de officier van justitie in samenspraak met de teamleider, zijn vastgelegd.

Transparantie

- Door invoering van het OM-journaal worden beslissingen door de officieren van justitie meer bewust en gemotiveerd genomen. Het is een belangrijk middel om een goede verantwoording af te leggen over het handelen en over de genomen beslissende keuzes in het opsporingsonderzoek.
- Er wordt gewerkt met hypothesen en scenario's op basis waarvan beslissende keuzes beargumenteerd kunnen worden vastgelegd en waarop kritische reflectie en tegenspraak mogelijk zijn;
- Door de invoering van tegenspraak zijn politiemedewerkers en zaakofficieren meer en meer kritisch naar hun werk gaan kijken en is de cultuur opener geworden.

Kwaliteit en deskundigheid

- Er zijn bindende afspraken gemaakt over de kwaliteit, werkwijze, validatie van werkwijzen in zowel de opsporing- als de vervolgingsfase en over certificering van opleidingen
- Door de inrichting en het functioneren van de Forensische Samenwerking in de Opsporing (FSO's), gevolgd door de nu lopende transitie naar een front office van het NFJ en Bovenregionale Service Centra (BFSC's) van de politie is de samenwerking in en de kwaliteit van het forensisch onderzoek verbeterd. De kwaliteit van de onderzoeksvragen is merkbaar verbeterd, door het betrekken van deskundigen op de PD is de kwaliteit van het onderzoek verhoogd, sporen worden zorgvuldiger veilig gesteld en er worden duidelijke afspraken gemaakt;
- De forensisch officieren spelen een grote rol in het sturen op zowel de kwantiteit als de kwaliteit van de onderzoeksvragen;
- Er is flink geïnvesteerd in (forensische) opleidingen in de keten;
- Het OM heeft kwaliteitsofficieren aangesteld.

Nog af te ronden PVOV-maatregelen

Deze eindrapportages markeren het einde van het Versterkingsprogramma Opsporing en Vervolgning. Afgelopen jaren is heel veel en nuttig werk verzet. Daarmee zijn belangrijke stappen gezet om de visie te implementeren.

Naast dit zogenaamde 1e spoor heeft het OM een 2e spoor ingezet met acties die gericht zijn op de zachte kant van het werk. Bij een organisatie die zich bezighoudt met waarheidsvinding hoort een cultuur waarin het mogelijk is twijfels bespreekbaar te maken. Tegenspraak is dan ook één van de instrumenten die de komende jaren verder verrijkt zal worden.

De politie gaat door met de implementatie en borging van de maatregelen die nog niet zijn afgerond, zoals de opleidingen, aanstelling van forensisch assistenten en de verdere instroom van HBO'ers. Zoals afgesproken, lopen die activiteiten nog door tot 2012.

AVR

Door de complexiteit van de gekozen oplossing is er een vertraging opgelopen ten aanzien van de implementatie van de auditieve en audiovisuele registratie van verhoren. Inmiddels is de landelijke voorziening zowel technisch als organisatorisch gereed. Afgesproken is dat de Aanwijzing per 1 september a.s. van kracht wordt. Tot die tijd kunnen de korpsen fasegewijs gebruik gaan maken van de gereedstaande voorziening.

Borging van kwaliteit

De zorg voor kwaliteit van het werk moet een constante zijn binnen de strafrechtketen. Geconstateerd kan worden dat de PVOV-maatregelen zijn geïmplementeerd en geborgd in de organisaties. De TGO-structuur staat. Maar daarmee zijn we er nog niet. De verbeteringen als gevolg van het PVOV moeten worden verbreed naar de project- en routinematige zaken onder het TGO-niveau.

Binnen het OM is de rechercheofficier er voor verantwoordelijk dat de winst van PVOV verankerd blijft en verbreed wordt in de OM-organisatie. Door middel van permanente beroepseducatie zal blijvend geïnvesteerd worden in het vakmanschap.

Op de parketten komen kwaliteitskringen die vakinhoudelijke kennis kunnen bieden aan de zaakofficier. Nagedacht wordt over een methode van professionele visitatie waarbij parketten worden gebenchmarkt.

De nog af te ronden PVOV-maatregelen, het monitoren en het doorontwikkelen daarvan heeft de politie belegd bij het Centrum Versterking Opsporing (CVO). Het CVO ondersteunt de korpsen bij de instroom en integratie van hoger opgeleiden in de opsporing. Het proces van continu leren en ontwikkelen vormt de basis voor bezieling en betrokkenheid. Het CVO ondersteunt ook dit proces op het niveau van het concern, korps, korpsonderdeel en individuele opsporingsprofessional. Reductie van (administratieve) lasten, thematische kwaliteitsimpulsen en het verhogen van het lerend vermogen van de opsporing bepalen de komende jaren in hoofdzaak de activiteiten van het CVO. Er wordt gericht geïnvesteerd in de samenhang tussen mensen, structuur, cultuur en ondersteunende systemen. Leiderschap heeft daarin een belangrijke plaats.

Ook het NFI gaat door met verdere professionalisering en zal zijn dienstverlening aan politie, OM en ZM verder verbeteren. Belangrijke doelen die het NFI daarbij wil bereiken, zijn onder meer het via de Front Office verder versterken van forensisch advies aan zijn opdrachtgevers, door zowel forensisch adviseurs als accountmanagers. Ook de verspreiding van kennis en expertise aan alle actoren in de rechtsgang – inclusief de verdediging – hoort tot de gestelde doelen. De *NFI-academy* zal hierbij een centrale rol vervullen.

Hoogachtend,

Het College van
procureurs-generaal

H. Brouwer
voorzitter

Raad van
Korpschefs

L.Th. C. Kujs
voorzitter

Nederlands Forensisch
Instituut

J.B.P.M. Tjin-a-Tsoi
Algemeen Directeur